

Joanna Kowalik

"Rocznik Międzyrzecki", t. 31-32,
Międzyrzec Podlaski 2001 : [recenzja]

Radzyński Rocznik Humanistyczny 2, 239-240

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Rocznik Międzyrzecki, tom XXXI – XXXII, Towarzystwo
Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim,
Międzyrzec Podlaski 2001, ss. 368**

Kolejny, podwójny tom *Rocznika*, za lata 1999-2000 upamiętniać ma rocznicę powstania Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie. Pragnieniem wydawcy jest wpisanie się w tradycję naukową oraz zaznaczenie swojej obecności w polskiej regionalistyce nowego tysiąclecia.

Numer otwiera dział *Artykułów i rozpraw*, na który składają się 4 prace. Józef Geresz w artykule *Działania wojenne na południowym Podlasiu po 28 IX 1939 r.* przedstawia wydarzenia rozgrywające się na Południowym Podlasiu w ciągu kilkunastu dni po upadku Warszawy. Autor opierając się, w dużej mierze, na wspomnieniach uczestników walk oraz miejscowej ludności, ukazał, dzień po dniu, obraz zmagania oddziałów polskich z dwoma agresorami.

Przykładem omówienia historii tzw. „małych ojczyzn” jest monografia wsi Rzczyca Artura Stefaniuka. Opracowanie swoim zakresem chronologicznym obejmuje lata od początku powstania wsi do 1939 r.

Dzieje samorządu terytorialnego XIX w. na szczeblu powiatowym przybliży Tomasz Demidowicz. Autor omawia okoliczności powstania, skład i kompetencje Rady Powiatu Radzyńskiego, jej stosunek do ogólnych problemów Królestwa Polskiego oraz decyzje podejmowane w dziedzinie szkolnictwa, zdrowia, opieki społecznej, gospodarki.

Czwarty z artykułów to praca o zupełnie odmiennej tematyce. Ewa Gaszewska przedstawia wyniki badań dotyczących grzybów wielkoowocnikowych okolic Międzyrzecza Podlaskiego. Autorka omawia różne gatunki grzybów, miejsce ich występowania z uwzględnieniem warunków klimatycznych, glebowych itp. a także ich znaczenie w praktyczno-medycznym zastosowaniu.

Dział drugi – *Materiały* – zawiera 6 pozycji. Dariusz Magier prezentuje tekst przedstawiający *Opis morderczego napadu Niemców na Międzyrzec Podlaski w dniu 16 listopada 1918 roku*. Zofia Borzymińska przybliży wspomnienia dra Mendla Kriega dotyczące Prywatnego Koedukacyjnego Gimnazjum Towarzystwa Szkół Żydowskich w Międzyrzecu Podlaskim. Tematykę dotyczącą ludności żydowskiej Międzyrzecza podtrzymuje Anatol Leszczyński podając odpis przywilejów nadanych mieszkańcom miasta w XVIII w (ss.199-202). W tym samym dziale można zapoznać się ze

wspomnieniami o Stanisławie Nowakowskim – leśniczym z Żerocina oraz kapitanie Aleksandrze Wereszko (pseudonim „Roch”) – legendarnym przywódcy walk partyzanckich. Dział zamyka sprawozdanie Ryszarda Turyka z Ogólnopolskiej Konferencji Regionalnych Towarzystw Naukowych i Kulturalnych, upamiętniającej 200. rocznicę powstania Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Powyższa konferencja odbyła się 19 września 2000 r. w Warszawie.

Dział czwarty – *Prezentacje i recenzje* – otwierają historie stowarzyszeń działających w Międzyrzeczu Podlaskim: Podlaskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych (1995-2000) autorstwa Krystyny Kornackiej, Międzyrzeckiego Stowarzyszenia Teatralnego skreślona przez Ryszarda Kornackiego oraz napisaną przez Teresę Kuźnia historię Hufca ZHP im. Grzegorza Piramowicza z lat 1975-1993. O samorządzie międzyrzeckim w latach 1990-1994 pisze Andrzej Maciej Wójtowicz.

W *Prezentacjach i recenzjach* można zapoznać się również z omówieniem wznowionej pozycji książkowej Adolfa Pleszczyńskiego *Opis historyczno-statystyczny parafii międzyrzeckiej z XIX w.* oraz recenzją książki Feliksa Olesiejuka *Zwyczajy i obrzędy ludu Międzyrzeczczyzny*.

Kończąca tom *Kronika* to szkice (nekrologi) o osobach zasłużonych dla regionu i członkach Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzeczu Podlaskim – Wandzie Niewęglowskiej i Mariannie Matysce-Rdzanek. Periodyk zamykają skorowidze nazw osobowych i geograficznych.

Joanna Kowalik
(Radzyń Podlaski)